

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ ΞΕΝΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ 18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

Ε. ΑΝΤΩΝΑΡΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζω, για 7η όπως απαριθμήσαμε προ ολίγου συνεχή χρονιά σ' αυτό το καθιερωμένο όπως πάντα μου είπατε καθώς κατεβαίναμε, γεύμα-συνέντευξη τύπου της Ένωσης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου, προχριστουγεννιάτικα, με ομιλητή εσάς, τον Πρωθυπουργό της Ελλάδος τον κ. Κώστα Σημίτη.

Η παρουσία σας εδώ μας δίνει μεγάλη χαρά, για ένα επιπρόσθετο λόγο φέτος τολμώ να πω. Γιατί όπως ξέρουμε όλοι εμείς απ' τους δημοσιογράφους που θα έλεγα ότι είχαμε την ιδιαίτερα μεγάλη χαρά να είμαστε στην Κοπεγχάγη, έρχεστε σχεδόν απευθείας με μια απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, που εξασφάλισε την παρουσία της Κύπρου στο αμέσως προσεχές μέλλον, στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Συνήθως εμείς οι δημοσιογράφοι έχουμε την τάση να προβάλλουμε είτε στα ραδιοτηλεοπτικά, είτε στα έντυπα μέσα στα οποία εγώ ανήκω, τις λεγόμενες αρνητικές ειδήσεις. Παλιά λέγαμε ότι bad news is good news. Σπάνια νομίζω, στην περίπου 30χρονη σταδιοδρομία μου τη δημοσιογραφική, έχω δει ένα τόσο σημαντικό θετικό γεγονός, για τόσες πολλές συνεχείς μέρες, να απασχολεί τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων και τις πρώτες ειδήσεις των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών.

Ξέρουμε πόσο δύσκολες ήταν αυτές οι μέρες εκεί στην Κοπεγχάγη. Οι ίδιοι γινόμασταν συνεχώς φορείς αντικρουόμενων πληροφοριών για το ένα ή το άλλο και ξέρουμε – άλλωστε αυτό φάνηκε και στη δική σας press conference την τελική – με πόση ανείπωτη χαρά η ελληνική αντιπροσωπεία χαιρέτισε αυτή την έκβαση των διαβουλεύσεων της Κοπεγχάγης.

Δεν θέλω όμως να αφαιρέσω άλλο απ' το χρόνο που σε εσάς ανήκει και όχι σε εμένα και θα ήθελα να σας παρακαλέσω για μια ακόμη φορά, σας ρώτησα προηγουμένως αν θα έχουμε τη χαρά να σας ξαναδούμε και μου είπατε, «κύριε Αντώνη, σήμερα και του χρόνου να είστε σίγουρος ότι θα είμαι εδώ». Έχω την υπόσχεσή σας πρώτον, ότι αποδέχεστε την πρόσκλησή μας για του χρόνου και το δεύτερο βεβαίως, ότι διαφεύδετε, μέσω εμού, τα διάφορα σενάρια περί εκλογολογίας μέσα στο 2003.

Θα ήθελα να κάνετε ένα σύντομο χαιρετισμό και μετά απ' αυτό να απαντήσετε όπως πάντα στις ερωτήσεις των Ελλήνων και των ξένων συναδέλφων μας, με τη γνωστή καθιερωμένη τακτική. Κύριε Πρόεδρε, σας καλωσορίζω και πάλι, καλωσορίζω και τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου που μας δίνουν τη χαρά να είναι μαζί μας, όσοι εκ της θέσεώς τους είναι εδώ και σας δίνω το λόγο.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Αντώνναρε, σας ευχαριστώ πολύ. Ευχαριστώ και το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσής σας, γιατί μου δίνετε την ευκαιρία στο τέλος του χρόνου, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, να κάνω μία ανασκόπηση, μέσα από τη συνέντευξη, της δουλειάς μας και να διαγράψω τις προοπτικές.

Είμαι με μεγάλη χαρά εδώ, αν και φροντίσατε να περιορίσετε τη χαρά αυτή, προαναγγέλλοντας bad news από αύριο, good news για σας. Αλλά πιστεύω ότι και τα bad news θα είναι μέσα σε ένα πλαίσιο το οποίο είναι το συνηθισμένο των ειδήσεων, οι οποίες είναι αναγκαίες για να υπάρχει η δημόσια συζήτηση.

Μετά την απόφαση της Κοπεγχάγης, βρισκόμαστε – θέλω να το τονίσω και πάλι αυτό – σε μία σημαντική ιστορική συγκυρία. Η απόφαση της Κοπεγχάγης ήταν αποτέλεσμα μιας στρατηγικής, την οποία ακολούθησε η ελληνική κυβέρνηση, για να μπορέσει να επαναφέρει στο προσκήνιο το κυπριακό πρόβλημα, να εξασφαλίσει περισσότερη ασφάλεια στην Κύπρο, να θέσει τις βάσεις για ειρήνη και συνεργασία στην περιοχή.

Έχουμε κάνει αυτό το πρώτο βήμα και πρέπει να συνεχίσουμε. Να συνεχίσουμε για να επιτύχουμε τη λύση του Κυπριακού και μέσα απ' αυτή τη λύση, να εξασφαλίσουμε ακόμα περισσότερη ασφάλεια, ειρήνη και συνεργασία στην περιοχή. Αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Είναι και η ελληνική προεδρία το επόμενο εξάμηνο που μας ανοίγει δυνατότητες. Είναι και το γεγονός ότι η Τουρκία έχει αποδεχθεί -όπως φαίνεται- την ανάγκη της ευρωπαϊκής πορείας και ακολουθεί ένα δρόμο, ο οποίος πιστεύω ότι θα φανεί πως είναι διαφορετικός απ' το δρόμο που ακολουθούσε μέχρι σήμερα. Έτσι δημιουργούνται νέες δυνατότητες και νέες πιθανότητες για να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα της περιοχής.

Θυμίζω ότι και η Ευρωπαϊκή Ένωση, τον επόμενο χρόνο, θα βρεθεί μπροστά σε κρίσιμες αποφάσεις. Κρίσιμες αποφάσεις που προκύπτουν από την ανάγκη να αντιμετωπιστεί η νέα δομή, ο νέος τρόπος λειτουργίας, ανάγκη την οποία επιβάλλει η συμμετοχή 10 νέων μελών.

Αλλά και στο εσωτερικό της χώρας, αφού τα περασμένα χρόνια κάναμε αποφασιστικές παρεμβάσεις, αναφέρω το ασφαλιστικό και το φορολογικό για παράδειγμα, το πρόγραμμά μας βρίσκεται σε εξέλιξη. Ένα πρόγραμμα που έχει σκοπό να αλλάξει προς το καλύτερο θεαματικά την Ελλάδα. Και ο χρόνος ο οποίος έρχεται το 2003 και ο μεθεπόμενος χρόνος το 2004, θα είναι αποφασιστικά χρόνια για την ολοκλήρωση του προγράμματος της 4ετίας, όπως το είχαμε καθορίσει.

Ταυτίζονται εθνικές, ευρωπαϊκές, εσωτερικές προτεραιότητες. Συγκλίνουν αυτή την περίοδο, για να δώσουμε μία νέα μορφή στη χώρα μας, στις εξωτερικές της σχέσεις, να γυρίσουμε σελίδες στην ιστορία μας και το 2004 να οδηγήσουμε την Ελλάδα στις εκλογές, έχοντας δημιουργήσει ένα τελείως διαφορετικό σκηνικό.

Βρισκόμαστε τη στιγμή που αρχίζει να ξεδιπλώνεται το αποτέλεσμα της πολιτικής μας. Είμαι στη διάθεσή σας να απαντήσω στις ερωτήσεις σας.

Ε. ΑΝΤΩΝΑΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πολύ για τις σύντομες εισαγωγικές παρατηρήσεις σας.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ («ΜΕΓΑ»): Χαίρετε κύριε Πρόεδρε. Όπως καταλαβαίνετε, όταν οι περισσότεροι Έλληνες πολίτες άκουσαν την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση τους έφυγε ένα πολύ μεγάλο βάρος, διότι -όπως ξέρετε- τα τελευταία χρόνια ήταν πολύ σημαντικό πρόβλημα για την Ελλάδα το Κυπριακό.

Ωστόσο, όμως, θέλω να κάνω μια βλάχικη ερώτηση, διότι, όπως γνωρίζετε, το Κυπριακό δεν τρώγεται και υπάρχουν πολλά προβλήματα στους πολίτες αυτής της χώρας έξω απ' αυτή την αίθουσα. Θέλω να σας ρωτήσω, εάν τα γνωρίζετε αυτά τα προβλήματα και τι προτίθεστε να κάνετε;

Και μας ζητήσατε να σας ευχηθούμε, καλή δύναμη για τα ταξίδια που ετοιμάζετε να κάνετε. Θα ευχηθείτε και εσείς καλή δύναμη στους δημοσιογράφους που θα σας ακολουθήσουμε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτό, βεβαίως. Το πρώτο σχόλιό σας, ότι «το Κυπριακό δεν τρώγεται»: Εγώ θα σας απαντήσω, ότι «το Κυπριακό τρώγεται», για να χρησιμοποιήσω τη δική σας έκφραση, και μάλιστα σε δύο κατευθύνσεις: Πρώτα απ' όλα το Κυπριακό, οι ελληνοτουρκικές σχέσεις δεν είναι άμοιρες σε σχέση με την οικονομική κατάσταση, σε σχέση με τη ζωή του πολίτη, σε σχέση με τις δυνατότητες μιας Κυβέρνησης.

Το Κυπριακό και τα άλλα που ανέφερα, μεταξύ άλλων, συνεπάγονται και την ανάγκη η Ελλάδα να ενισχύσει την αποτρεπτική της δύναμη, να έχει Ένοπλες Δυνάμεις, οι οποίες βρίσκονται διαρκώς σε εγρήγορση, να αποτρέπει τις πτήσεις, οι οποίες γίνονται από την Τουρκική Αεροπορία στο Αιγαίο και γενικά να δίνει μία σημαντική προσοχή με οικονομικά αποτελέσματα στις σχέσεις της στην περιοχή.

Εάν βελτιωθούν οι σχέσεις αυτές -και αυτό δεν θα γίνει βέβαια από τη μία μέρα στην άλλη, θα γίνει μεσοπρόθεσμα- μπορούμε να μειώσουμε τις στρατιωτικές δαπάνες. Και τις δαπάνες τις οποίες θα εξοικονομήσουμε, να τις χρησιμοποιήσουμε για την ανάπτυξη, για την

κοινωνική συνοχή, για την ευημερία του ελληνικού λαού, για περισσότερη κοινωνική πολιτική, για υγεία και παιδεία.

Και είναι ανάγκη να μειώσουμε τις στρατιωτικές δαπάνες. Όπως ξέρετε, μπορεί να υπάρχουν διάφορες εκδοχές για ποιο είναι το ύψος των στρατιωτικών δαπανών στην Ελλάδα, σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν. Άλλοι λένε ότι είναι γύρω στο 5%, άλλοι λένε ότι είναι γύρω στο 4%, κανείς όμως δεν αμφισβητεί ότι είναι πολύ υψηλότερες, μα πολύ υψηλότερες από εκείνες των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν έχω εδώ μπροστά μου το μέσο όρο, δαπανούν γύρω στο 1%, 1,5%, 2% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος τους για στρατιωτικές δαπάνες. Εμείς είμαστε στο διπλάσιο ή παραπάνω από το διπλάσιο. Αυτό ξεχνιέται. Αυτό νομίζουν πολλοί ότι είναι κάτι φυσικό, ότι έτσι πρέπει να ζει η Ελλάδα. Και ξεχνούν, ότι και οι απαιτήσεις που δικαιολογημένα έχει ο κόσμος, οι αναμονές, δεν μπορούν να ικανοποιηθούν γι' αυτόν ακριβώς το λόγο.

Άρα, για να έχουμε στη χώρα μας περισσότερες δυνατότητες για τον πολίτη, πρέπει να εξασφαλίσουμε μία εξωτερική πολιτική, η οποία εξασφαλίζει αυτές τις περισσότερες δυνατότητες. Δεν είναι μόνο η οικονομική πολιτική, είναι και η εξωτερική πολιτική, είναι και η πολιτική των σχέσεων με τους γείτονες. Αυτή είναι η μία πλευρά.

Η άλλη πλευρά σε σχέση με το Κυπριακό είναι, ότι και γενικά η ένταση, η προσπάθεια την οποία κάνουμε, οι δαπάνες τις οποίες κάνουμε για τις διεθνείς μας σχέσεις στρέφουν την προσοχή σε άλλες κατευθύνσεις, τις δυνάμεις μας σε άλλες κατευθύνσεις και θα μπορούσαμε πολύ καλύτερα να δώσουμε ώθηση στην ανάπτυξή μας, εάν είχαμε δυνατότητες που οι κρίσεις αυτές δεν μας τις επιτρέπουν.

Ποιος αμφιβάλλει, αν είχαμε καλές σχέσεις με την Τουρκία σε τέτοιο βαθμό, ώστε να έχουμε επενδύσεις στην Τουρκία, ώστε να έχουμε αυξημένες εμπορικές σχέσεις, ότι θα είμαστε σε καλύτερη κατάσταση;

Θέλω να θυμίσω σε όλους, ότι η Ελλάδα αυτή τη στιγμή έχει αυξήσει θεαματικά τις εξαγωγές της στις Βαλκανικές χώρες. Θέλω να θυμίσω ότι, σε ορισμένες χώρες που είναι στα Βόρειά μας, η Ελλάδα είναι ο πρώτος επενδυτής, σε άλλες είναι ο δεύτερος, ο τρίτος επενδυτής και οι επενδύσεις αυτές αποδίδουν. Ελληνικές επιχειρήσεις αναπτύσσονται. Έλληνες πηγαίνουν εκεί και αξιοποιούν τις γνώσεις τις οποίες έχουν στην Ελλάδα. Προσβλέπουμε και σε ένα τέτοιο μέλλον.

Τώρα κ. Βλάχο, επειδή με ρωτήσατε αν γνωρίζω τα προβλήματα, θα σας πω, ότι βεβαίως τα γνωρίζω τα προβλήματα. Η ερώτησή σας δημιουργεί την εντύπωση ότι ξαφνικά εγώ έρχομαι από άλλον πλανήτη εδώ στη χώρα και στον άλλον πλανήτη το μόνο το οποίο με απασχολούσε είναι το Κυπριακό.

Μου φαίνεται ότι ξεχάσατε, ότι από το '96 και μετά κάναμε μία πολιτική σταθεροποίησης και ανάπτυξης, η οποία απέδωσε καρπούς. Είμαστε μέλη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Και δεν είμαστε τυχαία μέλη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Είμαστε, επειδή σταθεροποιήσαμε την οικονομία. Και έχετε κι εσείς κ. Βλάχο -να σας παρατηρήσω βλάχικα αν μου επιτρέπετε- το ευρώ στην τσέπη σας. Είναι για να σας θυμίζει ότι η Ελλάδα βρίσκεται σε άλλο επίπεδο, απ' αυτό που βρισκόταν πριν.

Βεβαίως, υπάρχουν προβλήματα. Υπάρχουν και πολλά προβλήματα και βεβαίως ο ελληνικός λαός θέλει να ζήσει καλύτερα. Και αυτό το αίτημά του είναι ένα αίτημα για το οποίο όχι μονάχα υπάρχει κατανόηση, αλλά συμπράσταση και πεποίθηση ότι είναι απόλυτα δικαιολογημένο και θέλουμε να το ικανοποιήσουμε. Αλλά χρήματα δεν μπορεί να δίνονται σε όλα ταυτόχρονα για ένα άμεσο αποτέλεσμα. Υπάρχουν προτεραιότητες και σύμφωνα μ' αυτές τις προτεραιότητες δουλεύουμε. Και όπως τα προηγούμενα χρόνια βελτιώσαμε την κατάσταση, θα συνεχίζουμε να τη βελτιώνουμε.

Δεν θέλω να κάνω ένα μονόλογο, γιατί φαντάζομαι και κάποιος άλλος από τους συναδέλφους σας θα με ρωτήσει για τα οικονομικά θέματα και θα απαντήσω και σε σχέση μ' αυτά πιο διεξοδικά. Αλλά θέλω να σας διαβεβαιώσω και θέλω να διαβεβαιώσω τους Έλληνες πολίτες, ότι όπως στα εθνικά θέματα, έτσι και στα εσωτερικά θέματα το ενδιαφέρον μας είναι αμείωτο, είναι στο ίδιο επίπεδο, δεν υπάρχει καμία διαφορά. Αλλά πρέπει να προχωρήσουμε ταυτόχρονα, αν θέλουμε να δώσουμε περισσότερες δυνατότητες στους πολίτες και να αλλάξουμε γενικά την κατάσταση στη χώρα.

κ. WILLIAMS («REUTER»): Μόλις ήρθατε από τη Σύνοδο Κορυφής και είπατε χθες ότι μία από τις προτεραιότητες της Ελληνικής Προεδρίας, θα ήταν ο συντονισμός άμυνας και εξωτερικών σχέσεων. Μπορείτε να μας πείτε, αν η εξωτερική πολιτική που προτείνετε εσείς υποστηρίζεται και από άλλους ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μπορείτε να πείτε αν υπάρχουν ενδείξεις ή δράσεις στις οποίες θα συναινέσει η υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση, για να φανεί ότι υπάρχει συντονισμός και για να μιλάει με μια φωνή, όπως, για παράδειγμα, στο θέμα του Ιράκ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δύο κεφάλαια έχουμε να αντιμετωπίσουμε:

- Το πρώτο αφορά την κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας. Όπως γνωρίζετε, στην Κοπεγχάγη την Παρασκευή (13/12) και τη Δευτέρα (16/12) στις Βρυξέλλες αποφασίστηκε να υπάρχει μία κοινή παρουσία της Ευρώπης στην ΠΓΔΜ. Επίσης αποφασίστηκε να υπάρχει μια κοινή ευρωπαϊκή παρουσία στη Βοσνία, όχι υπό τη μορφή στρατιωτικών, αλλά υπό τη μορφή αστυνομικών δυνάμεων.

Ένα θέμα το οποίο θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε αυτό το εξάμηνο είναι η οργάνωση της παρουσίας των στρατιωτικών δυνάμεων της Ευρώπης στα Σκόπια και η οργάνωση της παρουσίας των αστυνομικών δυνάμεων στη Βοσνία.

Έχουν ήδη οριστεί κάποιοι αριθμοί για τη Δύναμη της Ταχείας Επέμβασης, πόσοι στρατιώτες θα πρέπει να υπάρχουν, έχει οριστεί ο εξοπλισμός, είναι σε εξέλιξη η ρύθμιση σχετικά με τη λογιστική υποβοήθηση αυτής της προσπάθειας και εναπόκειται στην Ελληνική Προεδρία να οργανώσει την προσπάθεια, ώστε, πράγματι, η Ευρώπη να αναλάβει αυτές τις δύο επιχειρήσεις.

Ελπίζουμε ότι αρχές Ιουνίου θα μπορέσουμε να έχουμε κλείσει τις προεργασίες και αρχές Ιουνίου να έχουμε δηλώσει ότι είμαστε έτοιμοι να προχωρήσουμε. Αν χρειάζεται, βεβαίως, και σε σχέση με τα Σκόπια, νωρίτερα. Πιστεύω ότι αυτό θα είναι ένα σημαντικό βήμα και θα μπορέσουμε να πούμε στο τέλος της Ελληνικής Προεδρίας ότι ένας στόχος της Ε.Ε., η οργάνωση της Δύναμης Ταχείας Επέμβασης έχει ολοκληρωθεί.

- Όσον αφορά τώρα την κοινή εξωτερική πολιτική, είναι γνωστό ότι η κοινή εξωτερική πολιτική της Ε.Ε. δεν φαίνεται στο βαθμό που θα θέλαμε να φαίνεται. Όπως ακούσατε στην ερώτηση, η αναμονή είναι να μιλάμε σε όλα τα θέματα με μια φωνή. Υπάρχει όμως μια κοινή εξωτερική πολιτική της Ένωσης και υπάρχουν μία σειρά από πρωτοβουλίες, υποχρεώσεις τις οποίες πρέπει να αναλάβει η Ελληνική Προεδρία.

Θέλω να αναφέρω ενδεικτικά ότι στο εξάμηνο αυτό πρόκειται να συναντηθεί η ηγεσία της Ευρώπης με την ηγεσία των Ηνωμένων Πολιτειών στην προγραμματισμένη ανά εξάμηνο συζήτησή της, αλλά βεβαίως για να συζητήσει κοινά προβλήματα. Σήμερα το πρωί ειδοποιήθηκα ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες προτείνουν η συνάντηση αυτή να γίνει στο τέλος Ιουνίου στην Ουάσινγκτον.

Θα συνεννοηθώ και με τον κ. Σολάνα και με την Επιτροπή αν θα πραγματοποιήσουμε την επίσκεψη αυτή στην Ουάσινγκτον ή όπως αρχικά είχε προβλεφτεί να γίνει η συνάντηση στην Ευρώπη. Αλλά εμείς ως Προεδρία, εγώ δεν έχω καμία αντίρρηση. Η συνάντηση αυτή μπορεί να γίνει και στην Ουάσινγκτον.

Θα πάμε, γιατί αυτό αφορά την άλλη πλευρά, στις 31 Μαΐου στη Ρωσία, για να πραγματοποιηθεί η συνάντηση Ρωσίας – Ε.Ε. κι εκεί θα παραστούν και οι «15» για να τιμήσουν τη γιορτή για τα 300 χρόνια από την ίδρυση της Αγίας Πετρούπολης από το Μέγα Πέτρο. Είναι μια εκδήλωση για να δείξουμε ότι υπάρχει αυτή η καλή συνεργασία και να τη συνεχίσουμε με τη Ρωσία. Πέραν αυτού, προβλέπονται και συναντήσεις άλλες με την Ιαπωνία εδώ στην Αθήνα, με τον Καναδά, επίσης, στην Αθήνα.

Το κρίσιμο ερώτημα είναι τι θα γίνει σε περίπτωση που υπάρξει μια εμπλοκή ή (σε κάποιους δεν αρέσει αυτός ο όρος) υπάρξει μια στρατιωτική παρέμβαση στο Ιράκ, αν η Ε.Ε. θα μιλήσει με μια φωνή. Από τις συνομιλίες τις οποίες έκανα πιστεύω ότι υπάρχει κοινή θέληση για να υπάρξει μια κοινή αντιμετώπιση του προβλήματος. Και η Ελληνική Προεδρία θα προσπαθήσει με κάθε τρόπο να υπάρχει κοινή αντιμετώπιση του προβλήματος.

Αυτό διευκολύνεται από το γεγονός ότι όχι μονάχα η Γαλλία και η Μεγάλη Βρετανία συμμετέχουν στο Συμβούλιο Ασφαλείας, αλλά και η Γερμανία είναι μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας κατά το εξάμηνο που μας έρχεται και έτσι οι τρεις μεγάλοι πρωταγωνιστές βρίσκονται και στα Ηνωμένα Έθνη στην πρώτη γραμμή των αποφάσεων και είναι υποχρεωμένοι να συνεννοηθούν και ως εκ τούτου και η συνεννόηση στο πλαίσιο της Ε.Ε. καθίσταται ευκολότερη.

Θέλω να θυμίσω επίσης ότι η Ε.Ε. έχει μια κοινή γραμμή στο θέμα του Μεσανατολικού και θα προσπαθήσουμε και αυτή τη γραμμή να προωθήσουμε. Η εμπειρία μου από την Ε.Ε. είναι ότι οι νέες πολιτικές χτίζονται δύσκολα, διότι πρέπει να υπερβούμε πρακτικές δεκαετιών, εθνικούς εγωισμούς και πρέπει να δημιουργήσουμε νέες ισορροπίες.

Αλλά όσον αφορά την εξωτερική πολιτική, τα τελευταία χρόνια έχω δει να διαμορφώνεται σιγά-σιγά, με αντιπαραθέσεις, με πρωτοβουλίες του ενός και του άλλου σε αντίθετη κατεύθυνση, οι οποίες όμως τέλος συνδυάζονται με τις πρωτοβουλίες της Ε.Ε., να διαμορφώνεται μια κοινή άποψη και μια κοινή κατεύθυνση. Σ' αυτό θα δουλέψουμε και ελπίζω ότι θα υπάρξει πρόοδος.

Γ. ΚΑΡΕΛΙΑΣ («ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ»): Κύριε Πρόεδρε, τα προηγούμενα χρόνια της θητείας σας κι εσείς λέγατε αλλά και μάλλον κατά κοινή ομολογία ότι η οικονομία ήταν το δυνατό χαρτί σας. Έτσι ξέραμε. Το τελευταίο διάστημα ακούμε από την Αντιπολίτευση ότι η οικονομία καταρρέει. Αυτό το είπε ο πρώην Πρωθυπουργός ο κ. Μητσοτάκης. Ο κ. Καραμανλής το λέει κάπως διαφορετικά, αλλά με το ίδιο νόημα.

Παράλληλα, οι έρευνες της κοινής γνώμης δείχνουν ότι οι οικονομικές προσδοκίες είναι από περιορισμένες έως ανύπαρκτες για τα επόμενα χρόνια. Θέλω να σας ρωτήσω, πώς σκοπεύετε να το αντιμετωπίσετε αυτό; Πιστεύετε ότι οι επιτυχίες στα εθνικά θέματα μπορούν να το αντισταθμίσουν; Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το ότι υπάρχει αυτή η άποψη ότι η οικονομία δεν είναι πια το δυνατό χαρτί της Κυβέρνησης, είναι μια άποψη, η οποία πείθει ότι ο ελληνικός λαός έχει πλήρως ενστερνιστεί το γεγονός πως κάναμε ένα μεγάλο βήμα με την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, κάναμε ένα μεγάλο βήμα με το ευρώ. Δεν κρίνει πια τα πράγματα με βάση ένα παρελθόν υψηλού πληθωρισμού, μεγάλης αστάθειας, νομισματικής αστάθειας, αλλά το κρίνει με βάση τις αναμονές του για τα

επόμενα χρόνια που είναι υψηλές και θα έλεγα, σε πολλά σημεία, δικαίως υψηλές.

Η οικονομία είναι και εξακολουθεί να είναι και θα είναι το δυνατό χαρτί της Κυβέρνησης. Γιατί; Ας κοιτάσουμε για παράδειγμα, τι συμβαίνει στη Γερμανία. Είναι η Γερμανία μια χώρα, η οποία έχει μια ασταθή οικονομία, κακές οικονομικές δυνατότητες, μια χώρα που δημιουργούσε πάντα ανησυχίες στην Ευρώπη; Θα ήταν αστείο να το ισχυριστούμε. Η Γερμανία είναι η πιο δυνατή οικονομία της Ε.Ε. Όμως, υπάρχει ύφεση ή σχεδόν ύφεση. Υπάρχει ανεργία, η οποία αυξάνεται. Υπάρχει αβεβαιότητα.

Ας δούμε τι συμβαίνει στη Γαλλία. Στη Γαλλία, ο ρυθμός ανάπτυξης κινείται στα μέσα επίπεδα της Ε.Ε., γύρω στο 1%, στο 0,8%. Είναι πολύ λιγότερο από αυτό το οποίο περίμεναν για το 2002. Το 2002 περίμεναν ένα 2,5%. Κι εκεί αυξάνεται η ανεργία κι εκεί υπάρχουν ερωτηματικά για το μέλλον.

Ας πάρουμε την Ολλανδία. Η Ολλανδία ήταν μια από τις χώρες, οι οποίες είχαν και υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και είχαν φτάσει σε επίπεδα ανεργίας τα οποία ήταν τα χαμηλότερα που είχαν γνωρίσει ποτέ. Γύρω στο 2% νομίζω, αν όχι και λιγότερο. Κι όμως, τώρα η Ολλανδία είναι μια χώρα με υψηλό πληθωρισμό και χαμηλά επίπεδα ανάπτυξης.

Ας συγκρίνουμε τη χώρα μας. Όλοι γνωρίζουμε ότι η Ελλάδα έχει ένα ρυθμό ανάπτυξης, ο οποίος κυμαίνεται γύρω στο 3,8%. Έτσι είναι και λέω έτσι είναι, γιατί οι τελευταίες προβλέψεις που έχει κάνει το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, είναι ότι θα πετύχουμε 3,8%, σας λέω 3,7%, σας λέω ακόμη 3,4%, όπως λένε κάποιοι άλλοι. Δεν είμαστε πολύ υψηλότερα από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Δεν υστερούμε μόνο ως προς την Ιρλανδία στο ρυθμό ανάπτυξης; Και ο ρυθμός ανάπτυξης τι είναι; Είναι ένα ασήμαντο μέγεθος, είναι μέγεθος το οποίο δεν ενδιαφέρει; Είναι το κύριο μέγεθος, είναι το μέγεθος που δείχνει, αν μια οικονομία πάει καλά ή όχι. Είναι το μέγεθος το οποίο καθορίζει την οικονομική δραστηριότητα και το οποίο καθορίζει τις προοπτικές μιας οικονομίας. Είναι το απόλυτο μέγεθος σχεδόν, θα έλεγα, για να κρίνει κανείς, σε μια δεδομένη στιγμή, αν η οικονομία κρατιέται καλά ή όχι.

Σε σχέση με αυτό το μέγεθος, είμαστε σε πολύ ικανοποιητικό επίπεδο και κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί, ότι με το μέγεθος αυτό η οικονομία δεν πάει καλά. Και όποιος λέει ότι η οικονομία καταρρέει λέει αστειότητες.

Όταν πηγαίνω σε Συνόδους Κορυφής (γιατί οι Πρωθυπουργοί, οι Αρχηγοί Κρατών, βεβαίως αγνοούν τα μεγέθη των άλλων χωρών) και με ρωτούν ποιος είναι ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και τους

απαντώ περί το 3,8%, ακούγονται πάντα θαυμαστικά επιφωνήματα, διότι όλοι οι άλλοι βρίσκονται πολύ πίσω.

Και όσον αφορά την ανεργία: Η ανεργία στην Ελλάδα είναι υψηλή, μειώθηκε όμως. Μειώθηκε από 10,5%, -11% που ήταν, κάτω από το 10%. Θα είναι κάτω από το 10% τα επόμενα χρόνια. Δηλαδή και σε αυτόν το δείκτη, που είναι ένας δείκτης σημαντικός, υπάρχει βελτίωση και η βελτίωση αυτή είναι αποτέλεσμα και της ανάπτυξης. Είναι αποτέλεσμα κυρίως της ανάπτυξης.

Γιατί τώρα οι προσδοκίες των πολιτών είναι περιορισμένες; Εγώ, κυρίες και κύριοι, ήμουν, όπως ενθυμείσθε, υπουργός Εθνικής Οικονομίας το '85 μέχρι το '87. Είχα διαπιστώσει ότι οι προσδοκίες των πολιτών δεν είναι πάντα ή πολλές φορές πολύ λίγο συναρτημένες με την πραγματικότητα και τις προοπτικές.

Γιατί επηρεάζονται από το κλίμα, γιατί επηρεάζονται από πρόσκαιρες εντυπώσεις που δημιουργεί το ένα ή το άλλο μέτρο, γιατί οι αναμονές τους δεν ικανοποιούνται στο μέτρο που θα ήθελαν και επειδή στην Ελλάδα υπάρχει πάντα μια άποψη του κόσμου σε σχέση με τις έρευνες αυτές, ότι θα πρέπει να λέμε το παράπονό μας.

Γιατί τα λέω αυτά; Τα λέω αυτά, διότι όπως θυμάστε από το '85 και μετά υπήρχε μια βελτίωση της οικονομίας μέχρι τα μέσα του '87. Σε όλη τη διάρκεια αυτής της βελτίωσης οι αναμονές του πληθυσμού στις σφυγμομετρήσεις πήγαιναν πιο αρνητικά. Διότι υπήρχε σταθεροποίηση, υπήρχε στασιμότητα στους μισθούς, υπήρχε υποτίμηση και δεν έβλεπαν ότι όλα αυτά οδηγούν σε ένα αποτέλεσμα. Οι αναμονές του κόσμου όταν έγινε η προσαρμογή της δραχμής το '98 ήταν σε ένα ναδίρ, οι χειρότερες παρά ποτέ.

Όποιος όμως ήξερε από οικονομικά, ήξερε ότι εκείνο ήταν το αποφασιστικό σημείο της αλλαγής. Οι αναμονές του κόσμου είναι κάτι το οποίο πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας, γιατί σημαίνει ότι η απήχηση η οποία υπάρχει για την οικονομική πολιτική, δεν είναι αυτή που έπρεπε να είναι. Πρέπει να τις λαμβάνουμε υπόψη μας, γιατί είναι μια πίεση να κάνουμε καλύτερο και πρέπει να κάνουμε κάτι καλύτερο. Αλλά βέβαια δεν είναι οδηγός ή διαπίστωση και πολύ λιγότερο δεν είναι διαπίστωση για το ποια είναι η πραγματική κατάσταση της οικονομίας.

Επαναλαμβάνω, η πραγματική κατάσταση της οικονομίας είναι καλή. Υπάρχει όμως και ένα περιρρέον κλίμα, μια περιρρέουσα ατμόσφαιρα. Μίλησα πριν για τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ολλανδία, τη Μεγάλη Βρετανία. Ίσως πει κάποιος αφελής, εκείνοι έχουν χειρότερες κυβερνήσεις από την ελληνική και η Ελληνική Κυβέρνηση τα καταφέρνει, εκείνες δεν τα καταφέρνουν; Θα ήταν αστείο να το πει αυτό κανείς.

Εκείνο που είναι η μεγάλη διαφορά, είναι ότι υπάρχει ύφεση στη Δυτική Ευρώπη, υπάρχει ύφεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ότι η ύφεση που υπήρχε στις Ηνωμένες Πολιτείες μεταφέρθηκε στην Ευρώπη κι εμείς είμαστε μια εξαίρεση. Γιατί είμαστε εξαίρεση; Γιατί έχουμε ορισμένα ειδικά φαινόμενα, ειδικές συνθήκες. Έχουμε τις πολύ υψηλές επενδύσεις. Είμαστε μια από τις χώρες που έχει τις υψηλότερες ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις.

Ότι είμαστε μια χώρα, η οποία ήταν σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο και μια χώρα που είναι σε χαμηλό επίπεδο παρουσιάζει πιο γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης. Ότι όμως χάρη στην πολιτική μας και αυτό θέλω να το πω, καταφέραμε να διατηρήσουμε ένα ρυθμό ανάπτυξης υψηλό.

Αν δεν υπήρχε η ύφεση, θα ήμασταν στο 5% και όχι στο 3,5%. Αν βελτιωθεί η ανάπτυξη στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα ανεβούμε πιο γρήγορα από το 3,5% στο 3,8%, στο 4,5% και στο 5%.

Να είμαστε αισιόδοξοι. Και δεν το λέω αυτό, διότι πρέπει να είμαι κατ' επάγγελμα αισιόδοξος. Το δείχνουν οι περιστάσεις. Περνάμε καλά την ύφεση, η οποία υπάρχει στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες και μόλις φανεί η ανάκαμψη, τότε θα επιταχυνθεί και ο ρυθμός ανάπτυξης της χώρας και θα έχουμε μια ακόμα καλύτερη δυναμική, διότι τρέχουν τώρα τα προγράμματα και τα προγράμματα ως γνωστόν είναι προγράμματα, τα οποία κυρίως θα αποδώσουν στο τέλος του 2003, το 2004 και μετά.

κ. ΧΕΛΕΡ: Θα μείνω στα οικονομικά κ. Πρόεδρε. Μερικοί στην Ευρωζώνη θέτουν θέμα αναθεώρησης του Συμφώνου Σταθερότητας. Ποια είναι η άποψή σας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η Ελλάδα είναι της άποψης ότι δεν πρέπει να αναθεωρηθεί το Σύμφωνο Σταθερότητας, έχει όμως επίσης πει ότι ίσως χρειάζεται κάποιες προσαρμογές. Το Σύμφωνο Σταθερότητας υπό ορισμένες συνθήκες να γίνει πιο ελαστικό, για να επιτρέπει την πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση περιόδων ύφεσης σε ορισμένες χώρες.

Το θέμα αυτό της μη προσαρμογής ή προσαρμογής του Συμφώνου Σταθερότητας, είναι ένα θέμα το οποίο θα απασχολήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό την Ελληνική Προεδρία και θα προσπαθήσουμε, αν συγκεράσουμε τις απόψεις, όπως πρέπει να το κάνει η Προεδρία. Αλλά μπορώ να πω ότι το πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας δεν πρόκειται να αλλάξει. Εκείνο το οποίο μπορεί να αλλάξει, είναι να υπάρχουν προσαρμογές σε ορισμένες έκτακτες καταστάσεις.

κ. ΑΝΤΥΠΙΑΣ (NET): Κύριε Πρόεδρε, κάθε μέρα που πηγαίνω στη δουλειά μου στη «NET», βλέπω το ρολόι της αντίστροφης μέτρησης για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Θα ήθελα να σας υποβάλω μια ερώτηση με δύο σκέλη. Πρώτον, αν η χώρα μας θα είναι έτοιμη για μια άρτια διοργάνωση και δεύτερον, τι απαντάει η Ελληνική Κυβέρνηση σε

όλους όσοι υποστηρίζουν πως το κόστος των Αγώνων υποθηκεύει το μέλλον της οικονομίας μας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η χώρα μας θα είναι έτοιμη το 2004 για μια άρτια οργάνωση. Θέλω να θυμίσω ότι αν με ρωτούσατε πριν από 1 χρόνο ή 2 χρόνια, θα μπορούσατε να επικαλεστείτε και πολλά επιχειρήματα για καθυστερήσεις, για έργα τα οποία δεν έχουν ξεκινήσει, για χρονοδιαγράμματα τα οποία δεν εφαρμόζονται.

Σήμερα μπορείτε να επικαλεστείτε βέβαια και τέτοια παραδείγματα, αλλά είναι πάρα πολύ λιγότερα και μπορώ να πω ότι ελέγχουμε την εξέλιξη. Είμαστε βέβαια υποχρεωμένοι να ακολουθήσουμε ένα σφικτό χρονοδιάγραμμα. Αλλά είμαι βέβαιος ότι θα το πετύχουμε, διότι οι δυνάμεις οι οποίες έχουν αναλάβει, τα πρόσωπα, οι υπηρεσίες που έχουν αναλάβει αυτή τη διοργάνωση, έχουν πλήρη συνείδηση της ανάγκης να τελειώσουμε έγκαιρα.

Πιστεύω όμως ότι σε αυτό πρέπει να βοηθήσουν και όλοι οι Έλληνες πολίτες, γιατί υπάρχουν και μερικοί οι οποίοι αδιαφορούν για τις υποχρεώσεις της χώρας και προσπαθούν με τον έναν ή άλλον τρόπο να αναστείλουν ορισμένα έργα, επειδή πιστεύουν ότι η πραγματοποίηση αυτών των έργων θίγει τα συμφέροντά τους.

Δεν θα αναφερθώ σε γνωστά παραδείγματα. Θα αναφερθώ στο Μουσείο της Ακρόπολης, το οποίο δεν εντάσσεται βέβαια στο πλαίσιο των Ολυμπιακών Αγώνων, αλλά αποτελεί ένα βασικό στοιχείο για να έχουμε Ολυμπιακούς Αγώνες στους οποίους θα μπορούμε να αναδείξουμε τα γλυπτά του Παρθενώνα και τους αρχαιολογικούς χώρους.

Υπάρχουν κάποιοι, επειδή απαλλοτριώθηκαν οι πολυκατοικίες τους ή τα σπίτια τους για να χτιστεί το Μουσείο της Ακρόπολης, που συνεχίζουν προσφυγές επί προσφυγών, διαμαρτυρίες επί διαμαρτυριών για να σταματήσουν αυτό το έργο. Πιστεύω ότι μια που τα δικαστήρια αποφάνθηκαν και τα δικαστήρια κρίνουν στη χώρα, σωστό είναι να αφήσουμε να τρέξει αυτό το έργο, και να ολοκληρωθεί έγκαιρα.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι μια επιβάρυνση για την οικονομία. Βεβαίως. Αλλά είναι μια επιβάρυνση, η οποία θα αποφέρει οφέλη μετά, οφέλη και συγκεκριμένα, τα οποία είναι μετρήσιμα, π.χ. οι εισπράξεις από τον τουρισμό, αλλά και οφέλη τα οποία δεν είναι μετρήσιμα. Μη μετρήσιμα οφέλη, όπως η απήκηση της χώρας ή άλλες δυνατότητες. Πολλές χώρες κάνουν διαφημίσεις και δαπανούν δισεκατομμύρια δραχμές για να προβάλλουν τη χώρα τους.

Εμείς το κάνουμε αυτό με έναν άλλο τρόπο. Και πιστεύω ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες σε τελική ανάλυση, αν κάνουμε μετά από χρόνια τον τελικό λογαριασμό, θα δούμε ότι θα έχουν δώσει στην Ελλάδα όχι μονάχα ένα κύρος διεθνώς, αλλά θα της έχουν δώσει και νέες οικονομικές ευκαιρίες πολύ σημαντικές.

κα ΜΠΑΤΟΥΡ («HURIYET» & «CNN TURK»): Κύριε Πρωθυπουργέ, αν μου επιτρέψετε, θα ήθελα να επιστρέψω στο Κυπριακό, καθώς οι επερχόμενοι δυο μήνες θα είναι πάρα πολύ σημαντικοί, αναφορικά με το ζήτημα αυτό. Εάν δεν επιτευχθεί η λύση μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου του 2003, πιστεύετε ότι θα πρέπει να συνεχιστούν οι διαπραγματεύσεις, ώστε να επιτευχθεί λύση; Αυτό είναι το πρώτο σκέλος.

Και θυμάμαι ότι έχετε αναφέρει δυο - τρεις φορές, ότι θα πρέπει να γίνουν διαπραγματεύσεις και να αλλαχτεί το Σχέδιο Ανάν. Θα θέλατε να αναλύσετε αυτό το θέμα; Ποια είναι τα σημεία που θα θέλατε να αλλαχτούν, ώστε να επιτευχθεί λύση μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου του 2003;

Και το τρίτο σημείο, στο ίδιο πλαίσιο, είναι το εξής: Θα θέλατε να δείτε μια αλλαγή στις συμφωνίες εγγυήσεων με την Τουρκία; Θα θέλατε να δείτε κάποιες αλλαγές, σ' αυτό το πλαίσιο; Σας ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εμείς θέλουμε –το είχα δηλώσει και πριν από την Κοπεγχάγη- να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις για τη λύση του Κυπριακού, πριν από τις 28 Φεβρουαρίου. Για μας, η 28^η Φεβρουαρίου δεν πρέπει να είναι μια ημερομηνία, η οποία μπορεί να μετατίθεται κάθε φορά στο μέλλον, χωρίς να λήξει κάποτε αυτό το θέμα.

Αλλά πιστεύω ότι αν υπάρχει μια σημαντική πρόοδος, σημαντική εξέλιξη μέχρι τότε, θα πρέπει να συνεχιστούν οι διαπραγματεύσεις. Αν είμαστε στις 28 Φεβρουαρίου και έχει επιτευχθεί μια συμφωνία σε πάρα πολλά σημεία και υπολείπεται σε μερικά ακόμα, θα ήταν ανόητο να μη συνεχιστούν οι διαπραγματεύσεις. Αν στις 28 Φεβρουαρίου βρισκόμαστε σε άρνηση της μιας πλευράς να διαπραγματευτεί, δεν έχουν έννοια οι διαπραγματεύσεις.

Τώρα, έχουμε πει πράγματι ότι χρειάζεται διαπραγμάτευση και σε σχέση με το βελτιωμένο σχέδιο του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Έχουν επισημανθεί διάφορα σημεία, αλλά δεν θέλω, δεν επιτρέπεται –πιστεύω- να αναπτύξω τα σημεία αυτά, διότι αυτό είναι το αντικείμενο της διαπραγμάτευσης. Και τη διαπραγμάτευση πρέπει να την κάνει –θα την κάνει- η Ελληνοκυπριακή πλευρά. Εκείνη χειρίζεται τα θέματα και θα ήταν πολύ μεγάλο λάθος εκ μέρους μου, να υποδείξω τι πρέπει να αλλάξει.

Όσον αφορά τις συμφωνίες της εγγύησης, εγώ θα προτιμούσα αν αυτό ήταν δυνατόν, να μην εγγυάται ούτε η Ελλάδα, ούτε η Τουρκία, την ασφάλεια της Κύπρου. Πιστεύω ότι η ίδια η Κύπρος, με την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μπορεί να εγγυηθεί την ασφάλεια όλων των κατοίκων της και οι συμφωνίες αυτές δεν είναι αναγκαίες. Εάν όμως επιβάλλεται αυτό για τη λύση, γιατί το πιστεύουν τα συμβαλλόμενα μέρη και ο ΟΗΕ, τότε βεβαίως, θα συμφωνήσουμε σε μια τέτοια εγγύηση.

Γ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ («ΤΑ ΝΕΑ»): Κύριε Πρόεδρε, παρακολουθώντας κανείς ((και εμείς) την απόδοση της Κυβέρνησής σας, έχει την εντύπωση ότι πρόκειται για μια κυβέρνηση δυο ταχυτήτων. Ενώ δηλαδή εμφανίζει θετικά αποτελέσματα στη διαχείριση των μεγάλων προβλημάτων της χώρας, στα εσωτερικά, σ' αυτό που λέγεται καθημερινότητα, δείχνει αδύναμη.

Το ερώτημά μου είναι πολύ συγκεκριμένο και έχει να κάνει με το εξής: Έχετε κάποιο πλάνο, κάποιο σχέδιο, για να αποκτήσει ενιαία απόδοση αυτή η κυβέρνηση; Να γίνει, ας πούμε, μια κυβέρνηση εσωτερικού;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Στην πρώτη ερώτηση, που απάντησα, είπα ότι δεν υπάρχουν εξωτερικά και εσωτερικά θέματα, που να μην έχουν σχέση μεταξύ τους. Και σ' αυτή την ερώτηση θα απαντήσω: Δεν υπάρχουν μεγάλα και μικρά θέματα. Γιατί, το αν έχουμε πολλούς αυτοκινητόδρομους στη χώρα, το αν έχουμε περισσότερες γραμμές Μετρό, το αν έχουμε περισσότερο προσωπικό στα νοσοκομεία, το αν έχουμε καλύτερη εκπαίδευση στις ξένες γλώσσες, δεν εξαρτάται μόνο από το Υπουργείο Παιδείας, εξαρτάται από τους πόρους που έχουμε στη διάθεσή μας, εξαρτάται και από ένα ευρύτερο περιβάλλον, τις ιεραρχήσεις τις οποίες μας επιβάλλει και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίσουμε γενικότερα προβλήματα.

Σε πολλά σημεία υστερούμε στην Ελλάδα. Αλλά έτσι όπως τίθεται μερικές φορές το ερώτημα, όχι από τον κ. Παπαχρήστο αλλά από άλλους, οι οποίοι απορούν λέγοντας, για παράδειγμα, γιατί η Ελλάδα είναι τελευταία. Ξεχνούν όταν θέτουν το ερώτημα, πού ήταν η Ελλάδα. Μοιάζει σαν η Ελλάδα να ήταν κάποτε στην πρώτη σειρά και σιγά-σιγά διολίσθησε προς τα πίσω, σιγά-σιγά η Ελλάδα από εκεί που είχε τέλεια παιδεία και τέλεια υγεία και τέλεια κοινωνική πρόνοια, βρέθηκε σε μια κατάσταση καθόλου ικανοποιητική.

Εγώ, κυρίες και κύριοι, θυμάμαι και το θυμάμαι αυτό όχι από την παιδική μου ηλικία, το θυμάμαι από την ηλικία που ήμουν ενήλικας, από την ηλικία που συμμετείχα στην πολιτική και ενεργά. Ότι ΙΚΑ δεν υπήρχε σε ολόκληρη την Ελλάδα. Κάτι που δεν φαντάζεται κανένας Έλληνας. Αν ρωτήσετε έναν Έλληνα σήμερα, είναι αυτονόητο ότι υπάρχει ΙΚΑ σε όλη την Ελλάδα; Θα σας πει, βεβαίως. Κι αν τον ρωτήσετε πότε επεξετάθη το ΙΚΑ σε όλη την Ελλάδα; Θα σας πει, μα φαντάζομαι ότι πάντοτε έτσι ήταν. Δεν ήταν έτσι. Δεν έχουν περάσει 20 χρόνια από τότε που έγινε.

Και το σύστημα σύνταξης των αγροτών, όχι οι αγροτικές συντάξεις, τρεις χιλιάδες σε κάθε εκλογές. Ένα κανονικό σύστημα ΟΓΑ για τους αγρότες όπως είναι το σύστημα του ΙΚΑ, από πότε υπάρχει; Μα επειδή, για μένα τα γεγονότα τρέχουν, μπορώ να πέφτω λίγο έξω αλλά νομίζω ότι υπάρχει από το '96 και μετά. Τότε δημιουργήθηκε. Οι αγρότες πριν δεν είχαν σύνταξη. Κι όταν λέω σύνταξη, κανονική. Με εισφορές. Να έχουν δικαίωμα να εισπράξουν. Με πρόβλεψη τι θα εισπράξουν.

Ή για την αποκέντρωση. Εγώ θυμάμαι και πάλι, όχι ως παιδί αλλά όταν ήμουν ενεργός στην πολιτική, πήγαινες στην Κοζάνη ή πήγαινες στην Κρήτη και σου έλεγαν για το σχολείο το οποίο κτίζεται ή κάτι που δεν γινόταν ή ο δρόμος, και έπρεπε να αποφασίσει το Υπουργείο Παιδείας, το ΥΠΕΧΩΔΕ, για τα περισσότερα. Όλα ήταν συγκεντρωμένα στην Αθήνα. Και πολλά ακόμα είναι συγκεντρωμένα στην Αθήνα. Δεν υπάρχει αλλού αυτό.

Όπως βέβαια ξέρετε, το σύστημα της καθολικής σύνταξης στη Γερμανία είναι πριν το 1900. Υπάρχουν άπειρα παραδείγματα. Έχουμε μια μεγάλη καθυστέρηση να ξεπεράσουμε και την ξεπερνάμε βαθμιαία. Και την ξεπερνάμε σε πολλά, θετικά.

Σήμερα το πρωί συνεννοήθηκα με το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Συνεννοήθηκα, γιατί θέλω να δω τις εξελίξεις μερικών προγραμμάτων. Είχαμε πει ότι σε 1.000 Δήμους στο τέλος του έτους, θα υπάρχει «Βοήθεια στο Σπίτι». Και θέλω να σας θυμίσω τι είναι η «Βοήθεια στο Σπίτι».

Όλοι ξέρουμε ότι σε πολλά σπίτια υπάρχουν άνθρωποι κατάκοιτοι, υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι δεν έχουν πια αναγκαίες πνευματικές δυνάμεις και δεν θέλουν οι οικογένειες και δεν μπορούν οι οικογένειες να τους στείλουν σε ένα νοσοκομείο, κι ούτε τους δέχονται τα νοσοκομεία αυτούς τους αρρώστους, οι οποίοι δεν είναι άρρωστοι. Και μένουν έτσι για χρόνια.

Και στέλνει ο Δήμος και νοσοκόμα και κοινωνική λειτουργό και ψυχολόγο στο σπίτι για να βοηθήσουν ορισμένες ώρες, να περιποιηθούν το πρόσωπο αυτό, να του δώσουν να φάει. Τα λέω αυτά γιατί μπορεί να είναι γνωστά, αλλά πρέπει να λέγονται. Ήταν στην αρχή το πρόγραμμα για εκατό Δήμους, εξήντα Δήμους. Και φθάσαμε και ξεπεράσαμε τώρα τους χίλιους Δήμους. Είναι μια υπηρεσία, που δεν υπήρχε πριν.

Ο ελληνικός λαός έχει ξεχάσει ότι τα παιδιά με ειδικές ανάγκες τα περισσότερα δεν πήγαιναν σε σχολεία. Και επί της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ και με αυξημένους ρυθμούς από το 1986 και μετά, υπάρχουν ειδικά προγράμματα για τα άτομα και ιδίως για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Να μην είναι κλεισμένα στα σπίτια. Κλειδωμένα μέσα, γιατί ντρέπονται οι γονείς και δεν μπορούν να κάνουν και τίποτε. Και βέβαια γιατί δεν έβγαιναν έξω, δεν υπήρχαν ούτε στα σπίτια, ούτε στους δρόμους, ούτε πουθενά ευκολίες για ανθρώπους με ειδικές ανάγκες και για τα καρτσάκια τους. Αυτό γίνεται από τη στιγμή που δημιουργείς στην κοινωνία κάποιες δυναμικές, για να συμμετέχουν όπως πρέπει να συμμετέχουν φυσικά στη ζωή.

Προβλήματα; Ναι, υπάρχουν. Και δεν είναι οι υπουργοί, μερικοί λένε οι υπουργοί. Να φύγει ο Α' υπουργός, να αλλάξουμε άπειρους υπουργούς Υγείας ή Παιδείας και το αποτέλεσμα; Θα είναι χειρότερο, σας διαβεβαιώ, απ' αυτό που είναι σήμερα.

Είναι οι δομές, είναι οι υπηρεσίες, είναι η μόρφωση που έχει η κοινωνία, είναι η θέληση που έχει η κοινωνία να απαντήσει σε τέτοια προβλήματα. Είναι το επίπεδο το οποίο έχουμε γενικά. Μία δημόσια διοίκηση η οποία στην τεράστια πλειονότητά της δεν ήταν στελεχωμένη με ανθρώπους που είχαν πανεπιστημιακά πτυχία. Τώρα προσλαμβάνουμε σχεδόν μόνο ανθρώπους που έχουν πανεπιστημιακά πτυχία.

Εγώ, κυρίες και κύριοι, έχω ένα πρόγραμμα, επειδή με ρώτησε ο κύριος Παπαχρήστος τι θα γίνει. Αυτό είναι το πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004». Το δημοσίευσα το 2001 και κάθε τρεις μήνες, τέσσερις μήνες υπάρχει ένας απολογισμός από όλα τα Υπουργεία. Πόσο έχουν προχωρήσει τα Υπουργεία, τι έχει προχωρήσει, τι δεν έχει προχωρήσει.

Ο απολογισμός είναι και καλός και κακός και εντοπίζονται προγράμματα τα οποία δεν προχωρούν ή εγκαταλείπονται και προγράμματα τα οποία προχωρούν. Και επειδή θα πάω αύριο να εγκαινιάσω την ευρεία παράκαμψη Πάτρας, στο πρόγραμμα αναφερόταν ως το σημείο 56. Τον Ιούνιο υπήρχε η σημείωση «η πορεία του έργου εμφανίζει εμπλοκές και καθυστερήσεις εξαιτίας κ.λπ. κλπ. Τον Αύγουστο, η τελική σημείωση «το έργο ολοκληρώνεται εντός του Σεπτεμβρίου 2002». Δεν ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο, ολοκληρώθηκε όμως το Δεκέμβριο και αύριο θα κάνω τα εγκαίνια. Και όσοι θα πάνε διακοπές στη δυτική πλευρά της Πελοποννήσου, δεν θα περάσουν μέσα από την πόλη της Πάτρας. Θα περάσουν από την παράκαμψη.

Χρειάζεται καιρός μερικές φορές. Χρειάζεται να ξεπεράσουμε αντιξοότητες. Δεν σας διαβάζω π.χ. για τη ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου.

Για την πρόωρη συνταξιοδότηση αγροτών: Έλεγε το πρόγραμμα ότι οριστικές εντάξεις δικαιούχων στο νέο πρόγραμμα της πρόωρης συνταξιοδότησης και καταβολή πρώτων πληρωμών θα γίνουν κατά το μήνα Ιούνιο. Απολογισμός Ιουνίου, «μέχρι σήμερα έχουν υποβληθεί 12.000 αιτήσεις. Έχουν εγκριθεί περίπου 3.000 και έχει αρχίσει η πληρωμή των νέων δικαιούχων. Το μέτρο εφαρμόζεται από την ΑΤΕ σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας. Παράλληλα προωθείται η Υπουργική Απόφαση για απλούστευση της διαδικασίας ένταξης». Αυτή είναι μία κλασική παθογένεια της Ελλάδος. Η απλούστευση, η οποία χρειάζεται μετά από κάθε μέτρο.

Τον Αύγουστο, δυο μήνες μετά, «16.500 οι αιτήσεις». Έχουν προεγκριθεί οι μισές στο 50% τον Αύγουστο. Από τις 4.614 έχουν πάρει κι έχει γίνει η απλούστευση. Δεν έχω τώρα τι θα μου έρθει τον Δεκέμβρη αλλά πιστεύω ότι τον Δεκέμβρη θα είναι καλύτερα.

Λοιπόν, παρακολουθούμε και θέλουμε να διαβεβαιώσουμε τον ελληνικό λαό ότι έχουμε συνείδηση των θεμάτων, ότι τα μικρά για μας είναι εξίσου μεγάλα με τα μεγάλα. Μας καίνε. Και ότι θα διορθώσουμε και θα διορθώνουμε τα πράγματα συνεχώς.

κα ΚΕΠΕΝΙΓΚ (DIE PRESSE): Κύριε Πρωθυπουργέ, επιτρέψτε μου να επιστρέψω στην Ελληνική Προεδρία. Αναφερθήκατε στη στρατηγική για τα Βαλκανικά κράτη ως προτεραιότητα αναφορικά με την ενσωμάτωση στην Ε.Ε. των πρώην Δημοκρατιών της Γιουγκοσλαβίας. Θα ήθελα να ξέρω αν είστε υπέρ μιας πιθανής επιτάχυνσης της διαδικασίας της Κροατίας. Φαντάζεστε ότι η Κροατία θα μπορούσε να γίνει μέλος της Ε.Ε. κατά το έτος 2007; Σας ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όσον αφορά γενικά τα Βαλκάνια εμείς πιστεύουμε ότι χρειάζεται μία εντατικότερη συνεργασία των Βαλκανίων με την Ε.Ε. και κυρίως να τρέξουν αυτά τα προγράμματα τα οποία έχουμε αποφασίσει. Όχι η Ελλάδα μιλάω τώρα, η Ε.Ε. να τρέξει και το Σύμφωνο Σταθερότητας. Όλα αυτά προχώρησαν αργά και προχώρησαν αργά διότι μετά από το αρχικό ενδιαφέρον για το Κόσοβο, λόγω του Μεσανατολικού, λόγω του θέματος του Ιράκ, λόγω της 11^{ης} Σεπτεμβρίου και του Αφγανιστάν, το ενδιαφέρον των Ευρωπαίων έπεσε.

Πρέπει λοιπόν να το επαναφέρουμε σε ένα επίπεδο τέτοιο, ώστε να προχωρήσουν έργα, να προχωρήσουν συνεργασίες, να προχωρήσουν οι διμερείς συμφωνίες. Γι' αυτό και κατά τη Σύνοδο Κορυφής της Θεσσαλονίκης θα οργανώσουμε -το προτείναμε και έγινε αποδεκτό από το Συμβούλιο Κορυφής της Κοπεγχάγης- το λεγόμενο ΖΑΓΚΡΕΜΠ II, δηλαδή τη συνάντηση με τις χώρες των δυτικών Βαλκανίων, στις οποίες παρίστανται βέβαια και όλες οι χώρες των Βαλκανίων.

Η Κροατία, πράγματι, βρίσκεται σε ένα υψηλό επίπεδο και δεν έχει τα προβλήματα με τις άλλες χώρες, αλλά πιστεύω ότι θα ήταν πολύ πρόωρο εγώ να εκφέρω γνώμη πότε θα γίνει μέλος η Κροατία, πότε, πώς πληροί τις προϋποθέσεις. Δεν έχω εξετάσει το θέμα. Δεν το γνωρίζω. Η εμπειρία μου είναι βεβαίως ότι βρίσκεται πιο μπροστά από άλλες χώρες και θα μπορούσε τον ίδιο χρόνο με τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία να γίνει μέλος της Ε.Ε. Αλλά αυτό το λέω με κάθε επιφύλαξη. Σας επαναλαμβάνω, δεν έχω εξετάσει το φάκελο.

Ν. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ («ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ»): Κύριε Πρόεδρε, στην Κοπεγχάγη δηλώσατε ότι οι δημοσκοπήσεις θα τρέχουν καιρό πίσω από την πολιτική σας. Οι δημοσκοπήσεις όμως δείχνουν ότι η πλειοψηφία του εκλογικού σώματος τρέχει μάλλον πίσω από τη Νέα Δημοκρατία, είτε γιατί δυσφορεί για πτυχές της πολιτικής σας, είτε γιατί θεωρεί ότι ήρθε η ώρα για να υπάρξει αλλαγή των πολιτικών συσχετισμών στη χώρα μας. Το ερώτημα είναι αν αυτή η τάση που φαίνεται να διαμορφώνεται στο εκλογικό σώμα σας απασχολεί και με ποιο τρόπο προτίθεστε να την αντιστρέψετε. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κυρία Καραγιάννη, όπως έχω πει επανειλημμένες φορές οι δημοσκοπήσεις είναι ενδείξεις και γι αυτό με απασχολούν. Αλίμονο να μην λάμβανα υπόψη μου τις ενδείξεις. Αλλά εάν ελάμβανα υπόψη μου μόνο τις δημοσκοπήσεις, το 1998 που όπως σας είπα οι δημοσκοπήσεις ήταν στο ναδίρ, ήταν χειρότερες από σήμερα, θα έπρεπε να είχα εγκαταλείψει την πολιτική ένταξη της Ελλάδος στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Αν λάβω και υπόψη μου τις δημοσκοπήσεις όπως ερμηνεύονται σήμερα από πολλούς και όχι ως ένδειξη αναμονών, δυσαρέσκειας, έκκλησης προσοχής, αλλά ως αποτυχία της κυβερνητικής πολιτικής, θα έπρεπε να έχω σταματήσει και την οικονομική μου πολιτική και τις άλλες πολιτικές. Δεν πρόκειται να το κάνω, διότι θέλω να σας επαναλάβω ότι δεν εκλέχθηκα για να παρακολουθώ τις δημοσκοπήσεις. Εκλέχθηκα για να χαράζω μία πολιτική, να εφαρμόζω ένα πρόγραμμα και να κρίνω την πολιτική μου πορεία με βάση τις πεποιθήσεις μου και όχι τις δημοσκοπήσεις.

κ. ΚΟΥΛΕΪ: Πρωθυπουργέ, αναφέρατε τα θέματα ασφαλείας σχετικά με τις συνθήκες τις δεκαετίας του '60 σχετικά με το Κυπριακό. Υπάρχουν άλλες πιυχές που θα πρέπει να αναθεωρηθούν ή να τροποποιηθούν όπως εδαφικά θέματα, διατάξεις για τα εδάφη και τα όρια μεταξύ του τουρκοκυπριακού και ελληνοκυπριακού εδάφους;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ξαναρωτήθηκα το ίδιο ερώτημα και ήδη απάντησα πως δεν μπορώ να επεκταθώ πάνω σε αυτό το ζήτημα, διότι αυτό θα σήμαινε ότι εγώ και όχι η Κυπριακή πλευρά θα έκρινα τα κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να τεθούν υπό διαπραγμάτευση. Αυτοί έχουν την πρωτοβουλία, αυτοί πρέπει να αποφασίσουν, αυτοί ξέρουν τι είναι σημαντικό γι αυτούς και τι δεν είναι. Δεν εξαρτάται από μένα. Δεν εξαρτάται από την Ελλάδα. Είναι μία συζήτηση μεταξύ της Ελληνοκυπριακής και Τουρκοκυπριακής Κοινότητας.

Π. ΛΑΜΨΙΑΣ («ΒΗΜΑ»): Κύριε Πρόεδρε, πολλοί ερμήνευσαν τις δηλώσεις σας στην Κοπεγχάγη και τα σχόλιά σας για τον κύριο Παπανδρέου ως μία κίνηση -ας που επιτραπεί η έκφραση- δαχτυλίδι για την προσεχή όποια στιγμή προκύψει αλλαγή εξουσίας στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ. Θέλω να μου πείτε καταρχήν αν σας ερμήνευσαν σωστά και δεύτερον, αν προτιθέστε σε όποια φάση εσείς κρίνετε σκόπιμο ή κριθεί σκόπιμο να κάνετε μια τέτοια κίνηση. Αν δηλαδή με κάποιο τρόπο θα υποδείξετε τον διάδοχό σας. Κι ένα τελευταίο. Αν αυτά που είπατε πριν τα ερμηνεύω σωστά, ότι δεν προτιθέστε να κάνετε ανασχηματισμό στην κυβέρνηση.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Λάμψια όταν με χαιρέτησε ο κύριος Αντώνιος και τον χαιρέτησα κι εγώ, ο κύριος Αντώνιος είπε ότι έρχομαι 7 χρόνια εδώ κι εγώ είπα ότι η συνάντησή μας εξελίσσεται σε θεσμό. Σκέφτηκα εκείνη την στιγμή να πω και δεν το είπα, σε θεσμό

έχουν εξελιχθεί ορισμένες ερωτήσεις και τείνετε κι εσείς με την ερώτησή σας να γίνετε θεσμός.

Εδώ και 7 χρόνια, απαντάω την ίδια ερώτηση. Δεν ξέρω πια τι να σας απαντήσω. Θα σας υποβάλω ίσως μία δήλωση του Νόμου 105 για να την έχετε και να την ανασύρετε.

κα ΚΟΡΙΔΗ («ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΡΑΔΙΟΣΤΑΘΜΟΣ «ΑΘΗΝΑ»»): Είναι γεγονός κ. Πρωθυπουργέ ότι με τη συντονισμένη στρατηγική τόσο της Ελληνικής όσο και της Κυπριακής Κυβέρνησης καθώς και των Κομμάτων, επετεύχθη θα έλεγα εγώ μια νίκη με την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. Απ' ότι γνωρίζω είναι προγραμματισμένη μια οικονομική ενίσχυση για τους Τουρκοκυπρίους από την Ε.Ε. του ποσού των 200 εκ. ευρώ. Δεδομένου ότι η τουρκοκυπριακή πλευρά και η ελληνική δεν υπάρξει λύση μέχρι την 28^η Φεβρουαρίου θα ισχύει αυτή η οικονομική ενίσχυση; Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η οικονομική ενίσχυση δίνεται για να αναβαθμιστεί, να βοηθηθεί το βόρειο τμήμα του νησιού όπου κατοικεί ο τουρκοκυπριακός πληθυσμός. Δεν εξαρτάται η ενίσχυση από τη λύση του Κυπριακού. Δεν είναι όρος.

Πιστεύω ότι θα ήταν άδικο και πολύ αντιπαθητικό απέναντι στον τουρκοκυπριακό πληθυσμό μια βοήθεια την οποία κρίνει η Ε.Ε. ότι είναι αναγκαία, να μη δίνεται για να λυθεί το Κυπριακό. Αλλά είναι επίσης βέβαιο ότι αν λυθεί το Κυπριακό θα υπάρχει και συνέχεια και θα υπάρχουν και πολλές άλλες πολιτικές, οι οποίες θα αναβαθμίσουν την περιοχή και θα εξυπηρετήσουν πολύ πιο αποτελεσματικά και πολύ περισσότερο την τουρκοκυπριακή κοινότητα.

κ. ΓΙΑΚΟΥΜΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να σας ρωτήσω ένα άλλο κεφάλαιο, εσωτερικό βέβαια, το θέμα της τρομοκρατίας. Απ' ότι φαίνεται στο θέμα αυτό αμέσως μετά τις γιορτές θα υπάρξουν οι ακροαματικές διαδικασίες. Ήθελα να ρωτήσω το εξής: Γιατί δεν θέλει η Κυβέρνηση να υπάρχει τηλεοπτική κάλυψη στις δίκες αυτές της τρομοκρατίας; Φοβάται κάτι; Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Με έκπληξη ακούω ότι η Κυβέρνηση φοβάται. Η Κυβέρνηση δεν φοβάται τίποτα. Η Κυβέρνηση πιστεύει ότι η τηλεοπτική κάλυψη των δικών αυτών που αφορούν εγκλήματα τα οποία συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον ή άλλων δικών που συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον του κοινού, δεν επιτρέπει τη σωστή διεξαγωγή της δίκης.

Διότι οι παράγοντες της δίκης ιδίως όταν εξαρτάται η απόφαση από τη συμπάθεια ή την αντιπάθεια του κοινού, προσπαθούν μέσα από την επικοινωνία τους με τα μαζικά μέσα ενημέρωσης να επηρεάσουν το περιβάλλον και έτσι την κρίση του δικαστηρίου. Ποιο είναι το ερώτημα; Είναι η δίκη ανοιχτή στο κοινό; Μπορεί η δίκη να παρακολουθηθεί;

Μπορεί να κρίνει το κοινό αν γίνεται σωστά ή όχι; Υπάρχει η δημόσια παρουσία;

Εάν μόνο οι τηλεοπτικές κάμερες εξασφαλίζουν τη δημόσια αυτή παρουσία και η προϋπόθεση για τη σωστή δίκη είναι η παρουσία τους, τότε πρέπει να πω ότι σε όλο τον πολιτισμένο και μη πολιτισμένο κόσμο μέχρι το 1960-'70 δεν υπήρχαν δίκαιες δίκες.

Κανείς δεν το ισχυρίστηκε αυτό. Κανείς δεν ισχυρίζεται ότι είναι απαραίτητη η παρουσία της τηλεόρασης για να γίνει σωστά μια δίκη. Και όπως ξέρετε και σε πολλές άλλες χώρες δεν επιτρέπεται η παρουσία της τηλεόρασης.

Έχετε δει αγγλικές εφημερίδες; Στις αγγλικές εφημερίδες θα δείτε ότι ούτε καν φωτογραφίες υπάρχουν. Έχετε δει γαλλικές εφημερίδες; Θα δείτε ότι ούτε καν φωτογραφίες υπάρχουν. Πηγαίνουν ιχνογράφοι, ζωγράφοι και κάνουν σκίτσα. Γιατί γίνεται αυτό; Θέλουν να δημιουργήσουν ένα αρνητικό καθεστώς για τους κατηγορούμενους; Απλώς, γιατί πιστεύουν ότι ο τρόπος αυτός εξασφαλίζει μια πιο ελεύθερη κρίση της κατάστασης από τους παράγοντες της δίκης και τους δικαστές.

Σε άλλες χώρες, στις ΗΠΑ όπως ξέρετε τους ενόρκους τους κλείνουν σ' ένα δωμάτιο και δεν τους αφήνουν να βλέπουν τηλεόραση. Και αυτό είναι μια ένδειξη ότι υπάρχει ένας επηρεασμός. Και είπε η Κυβέρνηση ότι το δικαστήριο αποφασίζει. Τι το πιο σωστό και το πιο δίκαιο;

κ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να σας κάνω μια ερώτηση για την Ολυμπιακή Αεροπορία σε μια εποχή που η Ε.Ε. αμφισβητεί κάποια ποσά που έχουν δοθεί στην Ολυμπιακή. Πόσο αισιόδοξος είσαστε ότι η Ολυμπιακή Αεροπορία τελικά θα μπορέσει να πουληθεί για ένα ποσοστό που αυτή τη στιγμή συζητάτε ότι είναι στο επίπεδο των 150 εκ. ευρώ, σε μια εποχή που έχουν δοθεί πάνω από 1,5 δις ευρώ στην Ολυμπιακή τα τελευταία 10 χρόνια και μια Ολυμπιακή που ακόμα έχει 18 διαφορετικά Σωματεία; Και μήπως θα είχε κλείσει προ πολλά χρόνια η Ολυμπιακή; Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να συγκροτήσει έναν νέο φορέα με βάση κάποιον υπάρχοντα φορέα για το πιητικό έργο της Ολυμπιακής Αεροπορίας στην Ελλάδα και θα πραγματοποιήσει αυτή την πρόθεση της, τον στόχο της, μέσα στους επόμενους μήνες.

Έχουμε αποφασίσει να ξεχωρίσουμε την παλιά Ολυμπιακή Αεροπορία από τον καινούριο φορέα, ο καινούριος φορέας να δουλέψει με όρους οι οποίοι εξασφαλίζουν την κάλυψη του κόστους του και η παλιά Ολυμπιακή Αεροπορία θα εκκαθαριστεί. Κανείς όμως δεν πρόκειται να χάσει τη δουλειά του. Αυτό σημαίνει ότι κάποιοι θα πάνε στον νέο φορέα, κάποιοι θα μείνουν στον παλιό φορέα, κάποιοι θα συνταξιοδοτηθούν με τη θέληση τους και κάποιοι θα πάνε να δουλέψουν αλλού.

Β. ΣΚΟΥΡΗΣ («ΕΘΝΟΣ» - «ΗΜΕΡΗΣΙΑ»): Κύριε Πρόεδρε, όπως αποφασίσατε στα συλλογικά σας Όργανα μετά τις Δημοτικές και Νομαρχιακές Εκλογές από αυτές πήρατε 4 μηνύματα. Για την ανανέωση, για τη συνεργασία με την Αριστερά, για την καθημερινότητα και για τους αγρότες. Από τότε όμως έως σήμερα εγώ τουλάχιστον και τελείως καλόπιστα, δεν μπορώ να θυμηθώ μια κίνηση-τομή που δείχνει ότι πραγματικά πήρατε αυτό το μήνυμα.

Ήθελα να σας ρωτήσω, επικρατεί η δύναμη της αδράνειας; Σκοπεύετε να κάνετε κάτι το επόμενο διάστημα ή μήπως πιστεύετε ότι με τους σημερινούς ρυθμούς στο τέλος της 4ετίας πραγματικά θα έχει ολοκληρωθεί η αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων και δεν χρειάζεται επιτάχυνση ή νέα μέτρα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Διάβασα σε μια εφημερίδα την επομένη της Κοπεγχάγης ότι χρειάζεται και μια Κοπεγχάγη στο εσωτερικό της χώρας. Δεν κατάλαβα πως το εννοούσε εκείνος που εμπνεύστηκε τον τίτλο. Μήπως το εννοούσε έτσι ότι να συναντηθούμε κάποιοι μια Παρασκευή και την Παρασκευή το βράδυ να έχουν λυθεί όλα τα προβλήματα;

Οι αποφάσεις μας δεν είναι αποφάσεις οι οποίες υλοποιούνται με το να πάω εγώ σ' ένα μηχάνημα να πατήσω 4 κουμπιά και να τελειώσει το θέμα. Κι εσείς από που έχετε την ένδειξη ότι δεν δουλεύουμε σ' αυτά;

Όσον αφορά την ανανέωση, μπορώ να σας πληροφορήσω ότι έχω στα χέρια μου μια λεπτομερή έκθεση για όλες τις Νομαρχιακές Επιτροπές και για όλες τις Οργανώσεις σε όλους τους νομούς της χώρας. Ότι στην έκθεση αυτή περιλαμβάνονται υποδείξεις τι θα πρέπει να γίνει και είναι απόφαση μου, απόφαση την οποία πήρα σε συνεργασία με το Εκτελεστικό Γραφείο, ότι με βάση αυτή την έκθεση θα προωθήσουμε κάποιες ενέργειες.

Απομένει η συνεδρίαση του Εκτελεστικού Γραφείου στην οποία και θα οριστικοποιηθεί αυτό. Δεν νομίζω να έχουν περάσει και τόσοι μήνες από τότε. Οι Δημοτικές Εκλογές έγιναν τον Οκτώβρη, οι αποφάσεις αυτές στις οποίες αναφέρατε πάρθηκαν τον Νοέμβρη και βρισκόμαστε αυτή τη στιγμή τέλος Δεκεμβρίου και έχει γίνει ήδη στην ανανέωση δουλειά.

Το άλλο θέμα, την αγροτική πολιτική, με την αγροτική πολιτική είχα εγώ δύο επαφές με τον κ. Δρυ, μία στο γραφείο μου. Υπάρχει μια προσπάθεια να επισπευσθούν τα προγράμματα του Γ' ΚΠΣ. Γι' αυτό υπήρχε μια δεύτερη συνάντηση και ετοιμάζεται ένα πρόγραμμα για το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα το οποίο και θα παρουσιάσουμε στη δημοσιότητα.

Πέρα αυτά από τις συνεννοήσεις τις οποίες είχε ο κ. Λαλιώτης και τα άλλα στελέχη του Εκτελεστικού Γραφείου που είναι αρμόδια, με τους εκπροσώπους των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των φορέων των αγροτών.

Τα άλλα θέματα που μου είπατε, η συνεργασία με την Αριστερά, μπορεί να περιμένει για λίγο καιρό ακόμα επειδή βέβαια είχαμε και κάποια άλλα θέματα σοβαρά, όπως αυτό το θέμα της Κοπεγχάγης.

Για την καθημερινότητα νομίζω σας απάντησα. Αν θέλετε μπορώ να σας επιδείξω πάλι τον απολογισμό. Αυτός είναι σας είπα του Ιουλίου. Δεν θα σας τον δώσω διότι σας είπα ότι περιέχει εσωτερική κριτική για την Κυβέρνηση. Τον Δεκέμβρη θα υπάρχει ο νέος απολογισμός και με μεγάλη χαρά θα σας πληροφορήσω για μερικά θέματα τα οποία κρίνονται ότι πρέπει να προσέξουμε.

Υπάρχει κι ένα άλλο θέμα το οποίο απασχολεί τον κόσμο. Είναι η λεγόμενη ακρίβεια, που είναι ο πληθωρισμός, γιατί με καθημερινότητα πολλές φορές εννοούν αυτό το θέμα. Πράγματι υπάρχει πληθωρισμός ο οποίος είναι πάνω από το επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αλήθεια είναι επίσης, ότι άλλες δύο χώρες η Ιρλανδία και η Ολλανδία έχουν υψηλότερο πληθωρισμό από την Ελλάδα. Είναι επίσης οικονομικός κανόνας, ότι οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης συνεπάγονται και υψηλότερους ρυθμούς πληθωρισμού.

Δεν είναι, λοιπόν, περίεργο το ότι η Ιρλανδία και η Ελλάδα είναι από τις χώρες αυτές οι οποίες έχουν υψηλότερους ρυθμούς πληθωρισμού. Είναι επίσης γεγονός, ότι σε όλη την Ευρώπη η μετατροπή του νομίσματος σε ευρώ και η εισαγωγή του ευρώ, επέφερε στρογγυλοποιήσεις και οδήγησε σε αυξήσεις τιμών. Σε άλλες χώρες η επίπτωση ήταν 0,5%, σε άλλες 1% μέχρι 1,5%. Η κρίση για το πόσο ήταν στην Ελλάδα διαφέρει. Η εκτίμηση είναι ότι μπορεί να ήταν γύρω στο 1%.

Υπάρχουν όμως και ορισμένα συγκυριακά φαινόμενα τα οποία συντείνουν στον πληθωρισμό. Η παγωνιά ανεβάζει τις τιμές των οπωροκηπευτικών. Υπάρχει και έλλειψη ανταγωνισμού στη χώρα μας. Υπάρχει έλλειψη ανταγωνισμού διότι η αγορά μας στο περιθώριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι μία αγορά η οποία είναι σχετικά κλειστή, κυριαρχείται από ορισμένες επιχειρήσεις. Εμείς έχουμε πάρει απόφαση και βρίσκονται πάντα σε διαδικασία προσπάθειες να ελέγξουμε, να περιορίσουμε τον πληθωρισμό.

Όπως είναι ενοχλητικός και καίει τον κόσμο, εξίσου ενοχλητικός είναι και καίει κι εμάς. Αλλά πρέπει να ξέρουμε, ότι εφ' όσον ασπαζόμαστε ένα σύστημα οικονομίας που έχει αποδώσει μιας ελεύθερης αγοράς χωρίς παρεμβάσεις, αλλά μόνο με παρακολούθηση και τιμωρία της αισχροκέρδειας, οι δυνατότητες είναι κυρίως μακροοικονομικές, είναι κυρίως δυνατότητες μέσω προώθησης του ανταγωνισμού, μέσω προώθησης των εισαγωγών, μέσω ελέγχου του επιπέδου της προσφοράς χρήματος, του δανεισμού και της κυκλοφορίας χρήματος. Είναι μέσα τα οποία χρησιμοποιούμε και πιστεύουμε ότι θα ελέγξουμε την κατάσταση, θα ελέγξουμε μέσα στα πλαίσια –για να είμαι ακριβής- τα οποία

καθορίζονται βέβαια και από τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης της χώρας.

κ. ΜΕΛΑΓΙΕΣ («ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ»): Κύριε Πρόεδρε, συγνώμη που θα ξεκινήσω με μία μικρή παρατήρηση, που δεν φταίτε εσείς, διότι αφιερώσατε πάρα πολύ χρόνο για τα ελληνικά εσωτερικά θέματα. Από 1/1 αναλαμβάνετε την Προεδρία. Μήπως είναι εύκολο να μας πείτε, τι προγράμματα έχετε βάλει στόχο για να τα υλοποιήσετε με επιτυχία κατά την διάρκεια της θητείας σας; Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το Υπουργείο Εξωτερικών δημοσίευσε χθες ένα ογκώδες τεύχος σε σχέση με όλα τα προγράμματα που έχουμε για τη διάρκεια της Προεδρίας. Θα σας παραπέμψω εκεί. Θέλω να αναφέρω μόνο πολύ συνοπτικά, ότι έχουμε πέντε προτεραιότητες.

Η πρώτη προτεραιότητα είναι να ολοκληρώσουμε τη διεύρυνση, να υπογραφεί στην Αθήνα η Συνθήκη Ένταξης των 10 νέων μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η δεύτερη προτεραιότητά μας είναι να εφαρμόσουμε τη στρατηγική της Λισσαβόνας, να προχωρήσουμε εκκρεμείς αποφάσεις. Στρατηγική που αφορά τα οικονομικά και κοινωνικά θέματα.

Η τρίτη προτεραιότητα είναι η καταπολέμηση της μετανάστευσης και της λαθρομετανάστευσης. Σήμερα 18 Δεκεμβρίου είναι η Διεθνής Ημέρα για τους Μετανάστες. Και θέλω με την ευκαιρία αυτή να πω, ότι στη χώρα μας πολλές φορές, επειδή οι μετανάστες αποτελούν ένα πρόβλημα, σκεφτόμαστε μονάχα την απόκρουση της λαθρομετανάστευσης και δεν σκεφτόμαστε και άλλες πλευρές. Την ένταξή τους στην κοινωνία, την απορρόφησή τους, γιατί και από την απορρόφησή τους, τη συμμετοχή τους στην κοινωνία, μια χώρα έχει να κερδίσει πολλά.

Και πιστεύω ότι η Ελλάδα είναι ένα πολύ απτό παράδειγμα πώς χιλιάδες μετανάστες και μπορούν να βρουν δουλειά και μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της χώρας και μπορεί να συμβιώσουν αρμονικά και να ενταχθούν στον ελληνικό πληθυσμό. Να μην βλέπουμε μόνο την αρνητική πλευρά. Να βλέπουμε και τη θετική. Και με τις δύο θα ασχοληθούμε. Θα ασχοληθούμε με τη Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης, γιατί θα ολοκληρώσει τις εργασίες της. Και τέλος, όπως είπα, με τις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης.

Θέλω να σας παρακαλέσω να κοιτάξετε όλοι αυτό το φυλλάδιο. Είναι ένα φυλλάδιο το οποίο παρουσιάζει σε όλη του την έκταση το πρόγραμμά μας.

Και κλείνοντας θέλω να τονίσω το εξής: Πολλοί πιστεύουν ότι μία Προεδρία έχει άπειρες δυνατότητες στη διάθεσή της και μπορεί να αλλάξει άρδην μία κατάσταση. Διάβασα κάποτε, ότι μια που έχουμε την

Ελληνική Προεδρία, να αλλάξουμε την Κοινή Αγροτική Πολιτική. Αυτό είναι μία αυταπάτη.

Μία Προεδρία εντάσσεται μέσα σε ένα ρεύμα εξελίξεων, το οποίο έχουν προετοιμάσει οι προηγούμενες Προεδρίες. Όταν μιλάω για οικονομική ανάπτυξη και Λισσαβόνα, τότε αναφέρομαι σε αποφάσεις οι οποίες πάρθηκαν στη Βαρκελώνη, στη Σουηδία και πριν στην Λισσαβόνα στην Πορτογαλία. Πάνω σ' αυτές τις αποφάσεις θέλουμε να δώσουμε συνέχεια.

Για τη μετανάστευση που θα είναι προτεραιότητα της Ελλάδας στο Συμβούλιο Κορυφής του Ιουνίου, υπάρχουν οι αποφάσεις του Τάμπερε και υπάρχουν οι αποφάσεις στο τελευταίο Συμβούλιο στη Σεβίλλη. Πάνω σ' αυτά θα δουλέψουμε.

Εκείνο το οποίο μπορούμε να προσθέσουμε είναι νέα θέματα. Και θέλω να αναφέρω δύο νέα θέματα τα οποία έχουμε προτείνει και έχουν γίνει αποδεκτά. Το ένα θέμα είναι ο συντονισμός και η κοινή δράση της Ευρωπαϊκής Αμυντικής Βιομηχανίας. Όπως ξέρουμε ο κύριος προμηθευτής της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αυτή τη στιγμή οι Ηνωμένες Πολιτείες όσον αφορά τους εξοπλισμούς.

Πιστεύουν οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ομοσπονδιακή Γερμανία, η Γαλλία, η Μεγάλη Βρετανία, ότι εάν συντονίσουμε καλύτερα τις κοινές δράσεις, στις οποίες συμμετέχει και η Ελλάδα, έχουμε κι εμείς μία αμυντική βιομηχανία, θα μπορέσουμε να καλύψουμε πολύ περισσότερες ανάγκες και να τυποποιήσουμε τα παραγόμενα προϊόντα. Πιστεύουν επίσης, ότι σε μία περίοδο ύφεσης αυτός είναι ένας νέος τρόπος για περισσότερες παραγωγικές δραστηριότητες. Βέβαια αυτό μέχρις ότου οι εξοπλισμοί αυτοί δεν είναι πια καθόλου αναγκαίοι. Αυτό πρέπει να το πω.

Και το δεύτερο είναι, με πρωτοβουλία της Ελλάδος θα ξεκινήσει μία συζήτηση για την Ευρωπαϊκή Ταυτότητα. Όλοι μιλάμε για την πολυπολιτισμικότητα της ευρωπαϊκής κοινωνίας, για να υπάρχουν διάφορες ευαισθησίες. Ο κ. Ζισκάρ Ντεστέν είπε, ότι η ευρωπαϊκή ταυτότητα αποκλείει μουσουλμάνους ή μουσουλμανικές χώρες από την Ευρώπη, είναι έτσι. Εγώ δεν πιστεύω ότι είναι έτσι. Μπορεί άλλοι να το πιστεύουν.

Καλό είναι να υπάρχει μία συζήτηση γύρω από το θέμα αυτό για να διαμορφώσουμε μια άποψη. Βεβαίως δεν μπορεί να υπάρχουν αποφάσεις σ' αυτό το θέμα, γιατί δεν αποφασίζεται ποιος έχει, ποιος δεν έχει την ταυτότητα. Αλλά είναι χρήσιμο να ξέρουμε και είναι κυρίως χρήσιμο για να ξέρουμε πώς μπορούμε να υπερασπιστούμε σε κάτι που εμείς πιστεύουμε την πολυπολιτισμικότητα, την διαφορετικότητα, τη συμβολή περισσότερων στην ανάπτυξη της Ένωσης.

Να σας ευχαριστήσω όλους για τις ερωτήσεις σας. Πιστεύω να μπόρεσα να φωτίσω μερικά θέματα και επίσης να δώσω τα μηνύματα τα δικά μας

για τη δουλειά την οποία θέλουμε να κάνουμε. Το μήνυμα το οποίο δίνουμε με την Προεδρία μας στους ευρωπαϊκούς λαούς είναι, αυτό είναι το σύνθημα: «Η Ευρώπη μας».

Η Ευρώπη μας είναι το μήνυμα αυτό, διότι πράγματι με την διεύρυνση η Ευρώπη γίνεται όλο πιο στενή και προσθέτουμε: «Μοιραζόμαστε το μέλλον σε μια Κοινότητα αξιών». Κι αυτό είναι πια αλήθεια. Δεν υπάρχει σε καμιά ευρωπαϊκή χώρα πια μια εξέλιξη, σε όποιον τομέα και αν είναι, η οποία είναι τελείως ανεξάρτητη απ' ότι συμβαίνει σε άλλες χώρες.

Είμαστε πια ένα σύνολο, όπου λιγότερο ως περισσότερο η εξέλιξη στο ένα σημείο, αυτά που συμβαίνουν σε ένα τομέα, επηρεάζουν τους άλλους τομείς. Πρέπει να δούμε και τη δικιά μας χώρα μέσα σ' αυτή την πορεία και πρέπει να δούμε ότι η δικιά μας χώρα έχει καλά ενταχθεί σ' αυτή την πορεία, συμμετέχει, συναποφασίζει και πιστεύουμε ότι θα βελτιώσουμε έτσι μέσα στο ευρύτερο περιβάλλον και το δικό μας καθημερινό περιβάλλον και τη δικιά μας μακροπρόθεσμη προοπτική.
Σας ευχαριστώ.

Ε. ΑΝΤΩΝΑΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, προσωπικά αλλά και εκ μέρους όλων των συναδέλφων μου εδώ σήμερα, φαντάζομαι και όλων των παρισταμένων, σας ευχαριστώ για την παρουσία σας, για τις αναλυτικές αναφορές σας στα ερωτήματα που σας ετέθησαν.

Σας εύχομαι επίσης καλή δουλειά, καλή υπομονή, καλή αντοχή στην Ελληνική Προεδρία και φαντάζομαι ότι θα ανανεώσουμε το ραντεβού μας για του χρόνου τέτοια εποχή, εκτός και αν βεβαίως εσείς κρίνετε, ότι στο τέλος της Προεδρίας θα ήταν σκόπιμο να κάνετε μια ανακεφαλαίωση. Αλλά αυτό το αφήνω σ' εσάς.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο κ. Λάμπιας περίμενε να πείτε ότι θα κάνω μια άλλη κίνηση, αλλά για μία ανακεφαλαίωση είπατε.

Ε. ΑΝΤΩΝΑΡΟΣ: Σας ευχαριστώ και πάλι πάρα πολύ.